

בעזרשי"ת

מִיָּמֵי עֲמוּקִים עֵצָה בְּלֵב-אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָה
סְטְרִיקוֹב

קובץ דברי תורה

עצה ותבונה

דברי תורה

מב"ק מרז אדמו"ר זצ"ללה"ה

'עומק לב'

שיעורים ושיחות קודש
מב"ק מרז אדמו"ר שליט"א

'מים עמוקים'
'דולה התבונה'

פרשת
אמור - ל"ג בעומר
תשפ"ג

מכון זכור
לאברהם
סטריקוב

נדבת
הרב צבי רבר הי"ו
לע"נ חמיו
הרה"ח אליהו גרינשטיין זצ"ל
ב"ר דוב זצ"ל
נלב"ע כ"א אייר תשע"ג
ת.נ.צ.ב.ה

לע"נ האשה החשובה
מרת צירל צילה בלוי ע"ה
ב"ר שלמה ז"ל
נלב"ע ט"ז אייר תשמ"ח
ת.נ.צ.ב.ה

לזכות כל התורמים
לכבוד התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
כל אחד בשמו הטוב יבורך
זכות הרשב"י תגן עליהם
להיושע ולהתברך בכל מעשה ידיהם

לתרומות והנצחות:
052-7620204

קובץ נ"ה
ערש"ק פר' אמור תשפ"ג

ניתן להאזין לשיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מדי ליל שישי בשידור חי במערכת 'קול סטריקוב' מס' 072-3371263 שלוחה 4.
כמו כן ניתן להאזין לאחר השיעור בקו שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בקול הלשון'
מס' 073-2951269 שלוחה 1.

אמור

אמר אל הבהנים בני אהרן
ואמרת אלהם וגו' (כא, ה).

ופירש"י: "'אמור', 'ואמרת', להזהיר גדולים על הקטנים". והוא דין ספיית איסור לקטן שהוא מן התורה (ראה פרי מגדים פתיחה כוללת ח"צ פ"ג), שלא כדין חינוך למנוות שהוא רק מדרבנן. ובגמרא (יבמות קיד.) מוצא עוד שני מקומות שדרשו זהם כן, באיסור שרצים שנאמר (לעיל יא, מצ) "לא תאכלום כי שקץ הם", ודרשינן "'לא תאכלום', להזהיר הגדולים על הקטנים". וכן באיסור אכילת דם, שנאמר בו (שם יז, יב) "כל נפש מכם לא תאכל דם", "להזהיר הגדולים על הקטנים". ויעו"ש בגמרא שנתבאר למה נזכרו שלושה פסוקים.

וייש לפרש צוה על דרך הרמז, כי הנה באיסור טומאת כהנים שהוא מנד מדרגת קדושתם העליונה, היה מקום לחשוב שזה שייך רק לגדולים, אבל

הקטנים אין להם שייכות למדרגת קדושה זו, וממילא אין איסור לטמאם. ועל כן צוה התורה לפרש צהדיא שגם באיסור טומאת כהנים שייכי הקטנים, כי גם הם שייכים צקדושת הכהונה.

ומה שנאמר דין ספייה באיסור שרצים ובאיסור דם, י"ל כי הנה תכלית אזהרת הגדולים על הקטנים הוא שלא יתרגלו לאיסורים כשיגדלו (ראה תרומת הדשן פסקים סי' סב, אמנם ראה שו"ת חת"ס או"ח סי' פג), והנה גבי דם אמרו חז"ל (ראה מכות כג:): "נפשו של אדם קצה ממנו", וכן הוא צשרצים. והיה מקום לחשוב שצוה ל"ש דין ספייה, כיוון שממילא לא יתרגלו הקטנים לאיסורים אלו. וצוה התורה להורות שגם צוה נזכר מנוות חינוך, כי אי אפשר לדעת למה יכול הקטן להתרגל, ונריך להרגילו צהיפך מזה.

שם.

ובספה"ק (נועם אלימלך ד"ה צענין אחר)
פירשו צזה ע"ד הרמז,
שיש זמנים גדולים שזהם מאיר לאדם
מלעילא ועבודתו עולה בנקל, ויש זמנים
נחותים ונמוכים, שאז נריך לעמול
ולהתייגע לצד צלי אתערותא דלעילא.
אכן כדי שיוכל האדם לעבוד את ה'
צימים הנמוכים נריך תחילה את הזמנים
הגדולים ומכח הרשימו של האור המאיר
זהם אפשר להמשיך צעזודת ה' גם
כאשר מסתלק האור. וזהו 'להזהיר
גדולים על הקטנים', שיש 'להזהיר'
ולהזריח מהאור של הימים ה' גדולים' על
הימים ה' קטנים'.

וייש לקשר עניין זה למה שנאמרה
צפרשה זו (לקמן כג, טו) מלוות
ספירת העומר, כי עבודת ימי ספירת

העומר הוא לעבוד את ה' בכוחות עצמו
צלי אתערותא דלעילא, וכידוע בספה"ק
(ויסוד הדברים צפרע"ח שער חג המלות פ"א)
שבלייל התקדש חג הפסח מושפעים כל
האורות העליונים שלא מכח עבודת
האדם, ואח"כ ניטלים כל האורות ונריך
לעבוד בעצמו כדי להשיגם, וזהו צימי
הספירה. ולכן צימים אלו הוא הזמן
לתיקון המידות, שזהו עבודה עצמית של
האדם, שמתקן ומקדש את עצמו
להיעשות כלי ראוי ומוכן לקבל את האור
העליון. והקצ"ה שואל ודורש שגם
צימים אלו שאין התעוררות מלמעלה
יעצדנו האדם צעזודה שלימה וציישוצ
הדעת ולא ייפול חלילה. אולם הכח
לעבודת ימי הספירה היא מהרשימו
שנשאר מהאורות שנשפעו בחג הפסח,
צצחינת 'להזהיר גדולים על הקטנים'.

ל"ג בעומר

איתא בספרים (עבודת ישראל פרשת צהר ד"ה צמדרש צ"ס הרה"ק מצאחדיטשוב; מאור ושמש ד"ה וצקורכס; ש"ס משמואל תרע"א ד"ה איתא בספרים) שטיקר העבודה והתיקון של ספירת העומר הוא עד ל"ג בעומר, ויעו"ש דצריהם שציארו העניין.

וי"ל שדבר זה נרמז צמה שצפרשת אמור נאמרה מלוות ספירת העומר, ופרשה זו חלה בשנים פשוטות בקירוב ליום ל"ג בעומר, ולהורות צא שמיום ל"ג בעומר ואילך מתחיל מנין חדש, ואינו אותו המנין שהיה עד עכשיו.

בישמח ישראל (או"א) הביא צ"ס הרה"ק רבי בעריש מביא"ע זי"ע לצאר עניין ל"ג בעומר, שכתבו הפוסקים (שו"ע או"ח סימן תל"ג ס"ב) שאז פסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות, שהנה תלמידי ר"ע נענשו על שלא נהגו כבוד זה צזה (יצמות סב:). ואמנם

צודאי אין זה כפשוטו שגדולים חלו לא נזהרו כצוד חצריהם, מה גם שר"ע עלמו לימד ש"ואהצת לרעך כמוך", זהו כלל גדול בתורה" (ירושלמי פ"ט ה"ד), וצודאי שלא נכסלו התלמידים בכלל גדול שהעמיד רצם. ויש לפרש צזה מה שכתבו **בספרים** (ישמח ישראל או"ג) שעניין ל"ג בעומר נרמז בצפוק (תהלים קיט, יח) "גל עיני ואציטה נפלאות מתורתך", ג"ל מרמו לל"ג בעומר. שכל עניין ל"ג בעומר, הפגם והתיקון של תלמידי ר"ע, הוא בצחינת 'נפלאות מתורתך', היינו שהוא דבר סתום ונסתר מאוד ואין חתנו יודע עד מה.

ובדברי חז"ל (קהלת רבה פי"א ס"ה) משמע שחטאם היה צלימוד התורה שצזה היה פירוד ציניהם, וכן יש להביא סמך לדבר מלשון הגמרא (יצמות ש"ס) "שנים עשר אלף זוגים" וכו', ומשמע שהיו חצרותות צלימוד התורה,

(א) רבינו חזר על דברי הישמח ישראל בתוספת נופך מדיליה.

והיינו שכל אחד למד רק עם חזרו ולא נהגו כבוד צערך תורתם של שאר התלמידים. וי"ל צוה בעומק יותר, שמה שלא נהגו כבוד זה צוה בדברי תורה, אין זה חלילה שהייתה עינם לרה צתורת חזרם מחמת נגיעה עצמית, אלא שכל אחד ואחד מהם היה לו דרך וחלק מיוחד בתורה ובמלאות וצדק העבודה, וכל אחד הציין רק את דרכו שלו ולא הסכים להציין גם את דרכו של השני, ועכ"פ לקבל שיש דרכים אחרים בתורה ובעבודת ה'. וזה היה בחינה דקה של אי נהיגת כבוד זה צוה, ונתצעו על כך לרוב גדולתם.

וביום ל"ג בעומר פסקו מלמות, היינו כי אז תיקנו פגם זה. כי ציוס זה מאיר בחינת הוד שצהוד, ועבודת מידת ההוד הוא להחזיר את כל ההוד להקצ"ה, היינו לידע ולהרגיש שהכל הוא ממנו ולו ההוד וההדר ואין לו לאדם מעצמו כלום. וכאשר הגיעו ליום ל"ג בעומר השיגו בחינת הוד שצהוד, שהוא פנימיות ותוקף מידת הוד, ותיקנו את עצמם בעניין זה, שהצינו שהכל מאת ה' ואין לו לאדם בעצמו כלום, וממילא שוב

לא היה אצלם יותר מקום לדבר זה שלא לנהוג כבוד זה צוה, ולכן פסקו מלמות. ואמר הרה"ק מציאלע בשם המגיד מבעזריביש זי"ע שעולם התוהו הוא 'נקודות' שאין להם אחיזה זה צוה, ועולם התיקון הוא 'גוון'. היינו, שלפני צריאת העולם היה תוהו וצוהו והכל היה נקודות נקודות חלקים נפרדים, וצריאת העולם נתחזרו הנקודות ונעשו קווים וכו'. ואמר הרה"ק מציאלע צוה"ל: "הגם כי הדבר הוא מסודות העליונים אעפ"כ יוכל כאו"א ליקח לעצמו לימוד ודרך לעבודה שיראה שיהיה מעולם התיקון ולא מעולם התוהו, שיהיה לו אחיזה וריעות איש ברעהו, וע"י מה, ע"י תיקון מדת הוד ימלא כאו"א חן בעיני חזירו, ויראה מעלת חזירו ולא חסרונו", עכ"ל ק.

ולזה מסוגל יום ל"ג בעומר, שבו מאיר תוקף מידת ההוד, ויודעים מהיכן מגיע ההוד, וממילא מגיעים להכרה שאין חלקים נפרדים וכל אחד בעצמו אינו כלום, אלא הכל כאחד לפניו יתצרך, ומגיעים לבחינת התיקון שהכל מתחברים יחד צלי פירוד, ומכח הארה

לתוהו וצוהו". כי לולי התורה היה העולם נשאר צנחינת 'תוהו', היינו צנחינת 'נקודות' נפרדות, ורק צכת התורה שייכת האחדות צנחינת עולם התיקון.

ויש לבאר עוד עניין תיקון הפגם של תלמידי ר"ע שלא נהגו כבוד זה בזה ביום ל"ג בעומר דווקא שלכן פסקו אז מלמות, שזהו מכת רשצ"י בעל ההילולא, שהוא גילה חלק הסוד פנימיות התורה. ועל דרך האמור שמה שלא נהגו כבוד זה בזה היינו צתורה ובעצודת ה', שהיה לכל אחד את דרכו ושיטתו המיוחדת צתורה ובעצודה, ולא החשיצ את דרך חצירו.

והנה גצי מחלוקת צית שמאי וצית הלל איתא (עירוצין יג.): "ילאה צת קול ואמרה אלו ואלו דצרי חלקים חיים", שאף שלעינינו נראה מחלוקת ומה ששנה זה לא שנה זה, צאמת הכל הוא תורה אחת ודצרי כולם נכונים ואמיתיים. ודצר זה אינו מוצן ומושג צשכל גשמי וארצי, אולם לעולם הצא יראו צחוש שהכל אחד ואמת.

זו נתקן הפגם של תלמידי ר"ע, ופסקו מלמות.

והוסיף הרה"ק מציאלע לבאר, שכת זה שיש צל"ג בעומר לתקן הפגם של לא נהגו כבוד זה בזה הוא משום שאז מתחיל להתנונץ אור מתן תורה שזכו אליו צנ"י על ידי "ויחן שם ישראל" (שמות יט, ב), היינו שכאז"א היה לו 'תן' בעיני חצרו, ועי"ז נעשו "כאיש אחד צלצ אחד" (רש"י שם).

והיינו, כי כת התורה הקדושה היא לאחד ולצרף את כל פרטי צני ישראל יחדיו, כי לכל אחד מישראל יש חלק צתורה (שער הגלגולים הקדמה יז). ולכן היה זה תנאי צקצלת התורה שיהיו כולם צאחדות, כי רק צאופן זה שייך קצלת התורה, וכן איתא בפפרים (ראה תפארת ישראל למהר"ל פרק יז) שהתורה לא ניתנה רק כשהיו ששים רצוא מישראל שאז נעשו קומה אחת שלימה, והיה שייך ליתן את התורה (ראה עומק לצ ר"ח סיון תשפ"צ).

ולפי דצריו הקדושים יש לבאר מה שאמרו חז"ל (שבת פח.): "התנה הקצ"ה עם מעשה צראשית ואמר להם: אם ישראל מקצלים התורה אתם מתקיימין ואם לאו אני מחזיר אתכם

ולבן ציוס ל"ג בעומר שבו מאיר אור
תורת הסוד שגילה רש"י הגיעו
גם תלמידי ר"ע להכרה שאלו ואלו דברי
אלקים חיים, והצינו כל אחד את דרך
חזרו בתורה וצעזודה, והחלו לנהוג
כבוד זה בזה, ועי"ז פסקו מלמות.

הגה"ק רבי שמועון מזעליחוב זצ"ל
(המשגיח דיח"ל) שנודע
בבקיאותו העלומה, אמר שצרו
המקומות שר' שמעון חלוק בהם על
שאר התנאים, הלכה כמותו (וראה עירובין
מו: ובספר בן יוחאי שער הראשון), הא למדנו
שלא הייתה גדולתו של רש"י רק
בנסתרות, אלא גם צנגלה היה גדול כוחו
מאוד.

והגה תורת רש"י הוא החלק האחרון
שנשאר עדיין בגדר תורה שזעל
פה ממש, כי את חלק הנגלה שבתורה
כתבו צקוף מחמת "עת לעשות לה"
(גיטין ס:), ורק תורת הנסתר לא בא צכתב,
ואף שנכתב ספר הזוהר הק', עדיין כל
סתרי תורה נשארו בגדר של זעל פה, כי
אי אפשר להשיגם רק במסורת של רב
לתלמיד (רמב"ן צקוף ההקדמה לפירושו עה"ת;

ואפם קלה מתגלה צפנימיות התורה,
שהיא שכל והשגה רוחנית
ועליונה, ולכן על ידה אפשר להשיג
שאמנם כן הוא שאלו ואלו דברי אלקים
חיים, שאף שעל פי פשוטו נראה
מחלוקת ודברים נפרדים וחלוקים, אולם
צרוחניות הכל אחד. והיינו כי כל חלק
הנגלה שבתורה היא לבוש צפנימיות
התורה, וצלושים שייך מחלוקת, אמנם
ככל שחודרים יותר ויותר צפנימיות
התורה רואים שהתורה היא דבר אחד
שרחצה מני ים ושייך בה אופנים וצחינות
עד אין סוף, אולם כולם הם מקשה אחת
ואין ציניהם שום מחלוקת (ראה של"ה
תולדות אדם אות רפצ ואילך).

ובן הוא צכל מילי דשמיא, שצכת
פנימיות התורה משיגים שאף שיש
כמה דעות ושיטות צעזודה זהו רק
צחינוניות אצל צפנימיות הכל אחד. וכן
צצני ישראל, שצאור פנימיות התורה
אפשר לחדור למעמקי כל נפש מישראל
ולגלות את הנקודה הפנימית שיש לכל
אחד ואחד, ומתגלה שכולם כאחד הם
חלק חלוק ממעל חלוצים מתחת כסא
הכבוד, וממילא כולם מתאחדים צאחדות
גמורה ואין ציניהם שום פירוד כלל.

שומר אמונים ויכוח שני אות ז). ונמצא לפ"ז
 שבשנת יום ל"ג בעומר שהוא על גילוי
 תורת הנסתר של רשב"י, נכלל בזה עניין
 התורה שבעל פה.

וייש לפרש עפ"ז בדרך רמז לשון הפזר
 (או"ח סימן תנג) שכתב: "ויש
 מסתפרים מל"ג בעומר ואילך שאומרים
 שאז פסקו מלמות", ובלשון זה העתיק

המחבר בשו"ע (שם ס"ז). והוא דבר
 פלא ולא מצאנו במקומות אחרים בשו"ע
 לשון כזה, שדרכו לכתוב באופן של הלכה
 פסוקה. אכן כיוון שענינה דיומא דל"ג
 בעומר הוא תורה שבעל פה, נכתב בזה
 הלשון 'שאומרים', היינו שדבר זה הוא
 מקובל אולם אינו מפורש בשום מקום
 להדיא, בצחינת תורה שבעל פה.

עבודת ימי ספירת העומר

שיעור ליל שישי פרשת אמור תשע"ז

דרך ה'חינוך' בעניין ספירת העומר - להראות החשק והציפייה לקבלת התורה

בפרשתנו נאמרה מצוות ספירת העומר, עניינא דיומא, ומן הנכון להעמיק ולהתבונן ביסוד ושורש מצוה זו, ובמהות העבודה הפנימית הנדרשת בה.

והנה ידועים דברי החינוך (מנוח טו) בטעם המצווה, וז"ל: "משרשי המצוה על צד הפשט, לפי שכל עקרון של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ, וכמו שכתוב (יחמיהו לג, כה) 'אם לא בריתי יומם ולילה' וגו', והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים, כדי שיקבלו התורה בסיני ויקימוה, וכמו שאמר השם למשה (שמות ג, יב) 'זוהי לך האות כי אנכי שלחתיך, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, ופרוש הפסוק, הוציאך אותם ממצרים יהיה לך אות שתעבדון את האלקים על ההר הזה, כלומר, שתקבלו התורה שהיא העיקר הגדול שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם, וענין גדול הוא להם יותר מן החרות מעבדות, ולכן יעשה השם למשה אות בצאתם מעבדות לקבלת התורה, כי הטפל עושין אותו לעולם אל העיקר.

"ומפני כן, כי היא כל עקרון של ישראל ובעבודה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחרות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו

להגיע אל הזמן ההוא. וזהו שאנו מונין לעמר, כלומר, כך וכך ימים עברו מן המנין ואין אנו מונין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כל זה מראה לנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, ועל כן לא נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו רבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שתי הלחם של עצרת".

העולה שעניין ספירת העומר הוא להראות שמחכים לקבלת התורה, ומחשיבים ומייקרים אותה מאוד, עד שאפילו בשעה שיצאו בני"י ממצרים שהיו שרויים אז בשמחה גדולה על שנגאלו מבור גלותם הקשה, הייתה עיקר מגמת פניהם להר סיני וציפו וחיכו לזה כעבד ישאף צל, והיציאה ממצרים עצמה הייתה מפילה לעומת הטובה הגדולה של קבלת התורה.

והנה כל זה מובן לכאורה רק כלפי הדור שיצאו ממצרים, שעדיין לא היה להם את התורה, ולכן ציפו לקבלתה כל כך, אבל מה הטעם למצוות הספירה בדורות הבאים, להראות שמצפים לקבלת התורה, הרי התורה כבר נתונה בידם. אכן הביאור בזה הוא על פי הנודע מספה"ק שכל הארה קדושה שהייתה בימים ההם אינה רק למקומה ולשעתה, אלא היא מתחדשת תמיד באותו זמן, והמאורע ההוא קורה שוב בכל שנה ושנה. וא"כ נמצא שבכל שנה יש קבלת התורה חדשה, ואתי שפיר שעלינו להראות בכל שנה, שמחכים ושואפים כעבד ישאף צל למאורע גדול זה.

מהלך האור החיים הק' - לטהר ולקדש את בני"י שיהיו ראויים לקבלת התורה

זהו דרך החינוך בעניין מצוות הספירה, ובספרים הקדושים ביארו בבחינה אחרת, שעניין ספירת העומר הוא לזכך ולקדש את נפשות בני ישראל לקראת קבלת התורה, וכמו שכתב האור החיים הק' בפרשתנו (כג, טו) וז"ל: "וספרתם לכם' וגו', אומרו 'לכם', לצד שיצו ה' לספור שבע שבתות, ואמרו ז"ל (זוה"ק ג 75.) כי לצד שהיו בטומאת מצרים ורצה ה' להזדווג לאומה זו דן בה כמשפט נדה שדינה לספור ז' נקיים, וצוה שיספרו ז' שבועות ואז יהיו מוכשרים להכניסתם כלה לחופה, והגם כי שם ז' ימים וכאן ז' שבועות, לצד הפלגת הטומאה וגם היותם בכללות ישראל שיער התמים דעים כי בן משפטים, ועיין מה שפרשתי בפסוק (ימנו יט, ב) 'בחדש השלישי לצאת' וגו', והוא

מאמר הכתוב כאן 'וספרתם לכם', פירוש סיבת ספירה זו היא לסיבתכם לטהרתכם, שזולת זה תיכף היה ה' גותן להם התורה. ולדרך זה ידויק על נכון טעם 'ממחרת השבת' ולא מיום השבת עצמו, כי כן משפט הספירה שיהיו כל הימים שלימים, ולצד שיום ט"ו בניסן שהוא יום השבת האמור כאן מקצת היום היו עדיין בארץ מצרים לזה יצו ה' לספור ממחרת".

ומבאר על דרך האמור איך עניין זה שייך בכל דור ודור: "והגם כי זה היה בפסח מצרים, כמשפט הזה יעשה באותו פרק עצמו מדי שנה בשנה, כי כמו כן יעשה בסוד ה' כידוע ליודעי חן".

ומוסיף: "ובדרך רמז רמז באומרו 'וספרתם' על דרך אומרם ז"ל כי נשמות עם בני ישראל הם בבחינת הלוחות, ובאמצעות תחלואי הנפש וטומאת התיעוב יתלכלכו ויחשיך אורם, וארז"ל (ויק"ר לז, ג) כי הלוחות של סנפרינון היו. לזה אמר 'וספרתם לכם', פירוש באמצעות מנין זה אתם מאירים כסנפרינון את עצמיכם".

זהו בחינה אחרת במצוות ספירת העומר. החינוך ביאר שתכליתה היא להראות את חשיבות התורה, שמצפים לה כל כך עד שסופרים את הימים שנשארו עוד עד לקבלתה, ואילו באוה"ח מבואר שהעניין הוא להיטהר ולהתקדש להיות ראוי לקבלת התורה, שהיא בבחינת זיווג של כנסת ישראל עם הקב"ה כביכול – וכלשון המדרש (צמז"ר יב, ט) "כך היה הקב"ה מחבב את ישראל קראן (שיי השייסי ה, ג) 'אחותי רעיתי יונתי תמתי' וכו' – וצריכים בני ישראל להיטהר לפני כן כדי שיהיו 'מוכשרים להכניסתם כלה לחופה', וזאת על ידי מצוות ספירת העומר. וזהו 'וספרתם לכם', שבנ"י יכולים על ידי מצוה זו להסיר מעצמם את הלכלוך והזוהמה שדבק בהם ועי"ז ממילא יתגלה אור נשמתם.

ביאור עבודת תיקון המידות בפרטות

ובספה"ק הרחיבו עניין זה שימי הספירה הם זמן לתיקון המידות, שעי"ז מנקים את כל הלכלוכים ומגלים את אור הנשמה, בבחינת 'וספרתם לכם'. ונחזור כאן על מאמר נפלא מספה"ק קדושת לוי בפרשתנו (ד"ה א"י וספרתם ה') שביאר בפרטות

עבודת תיקון המידות שבימי הספירה, ודבריו הק' הם פתח לאנשים כערכינו להשיג מעט מעניין נשגב זה, וז"ל:

"או יבואר 'וספרתם לכם' והוא קרוב לאופן הנ"ל, כי הנה בפסח נתגלה אלוקותו על ידי ניסים ונפלאות ושראוי לעבדו, אמנם ה' יתברך רוצה הגם שהוא מעורר אותנו מלמעלה לעבדו שנהיה אנחנו חפצים באהבתו, ובשבוע השניה אנחנו חפצים ביראתו, ובשבוע השלישית אנחנו חפצים שיתפאר בנו כאב המתפאר בבנו, ובשבוע הרביעית והחמישית שנאמין באמונת הבורא ב"ה, ובשבוע הששית שנהיה אנחנו דבוקים ומקושרים בעבודתו, ובשבוע השביעית שאנחנו ממליכים אותו על כל העולם כולו ועלינו. לכן אחר שאלו המדות נמשכים מהבורא ב"ה באלו ימי הספירה יש לאדם בימי הספירה להתבודד ולעבוד ה' אלקינו כיון שבאלו הימים נמשכים אלו המדות הישרים לעמו בית ישראל ובפרט בעת הספירה יש לאדם לשמוח ולדבק את עצמו באלו המדות ישרים כיון שאדם חפץ שמידות ישרים ימשוך בו אהבת ויראת הבורא ימשוך בו, כמאמר חז"ל (מכות י:): 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו'."

קניין האמונה שייך גם אחר קניין האהבה והיראה - כי לאמונה אין סוף ותכלית

ומה שכתב שבשבוע הרביעי והחמישי הוא עבודה אחת של אמונה, היינו כי כנודע שמידות 'נצח' ו'הוד' אזלי כהרדי וחד אינון, וכן אומרים בזמר 'א-ל מסתתר' - "מימין ומשמאל יניקת הנביאים, נצח והוד מהם נמצאים". וכן הוא בהשוואת הספירות לקומת אדם, שנצח והוד הם כנגד שני הרגליים. והנה כל שאר האיברים יש בהם שימוש כל אחד לעצמו, וכן שני הידיים, אף אם חסרה יד אחת עדיין אפשר לעשות את כל השימושים עם היד השנייה. אולם כאשר חסר רגל אחד אז אין לרגל השני שום משמעות ושימוש, ונמצא ששני הרגליים הם דבר אחד, וכמו כן נצח והוד המכוונים כנגדם.

והעבודה למעשה של מידות נצח והוד היא האמונה, והיינו כי כמו שכל קומת האדם עומדת על הרגליים, כן כל העניינים בעבודת ה' עומדים ומתקיימים על האמונה, ובלעדיה לא שייך קיום כלל לשאר ענייני העבודה.

והנה לכאורה יש להבין דבר זה שמידות נצח והוד הם כנגד האמונה, וחסד וגבורה הם כנגד אהבה ויראה, והרי הסדר הוא להיפך, שרק אחר שיש לאדם אמונה שייך שיתעורר לאהבת ה' ויראתו, וכדברי הרמב"ם (יסודי המורה 3, 3): "והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול" וכו', הרי שבלי ההתבוננות במציאות ה' ובגדולתו לא ייתכנו האהבה והיראה.

אכן ביאור הדברים שבוודאי שגם לפני קניין מידת החסד והגבורה, בהכרח שכבר קנה האדם את האמונה בה, אלא שלאמונה אין תכלית וסוף, ויש בה מדרגות רבות זו למעלה מזו, ולכן גם אחר שכבר קנה האדם את מידת החסד והגבורה, ולפני כן הוא כבר בהכרח יהודי מאמין, יש לו מה להוסיף בקניין האמונה, וזהו בעבודת קניין מידות נצח והוד. ועד"ז איתא בביאור הכתוב (שמות יד, 6) "וייראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו", ומשמע שתחילה באה בלבם היראה מה', ואח"כ האמינו בו, וקשה כנ"ל, איך שייכת היראה לפני האמונה. אלא הכוונה כנ"ל, שהאמונה אין לה סוף ותמיד שייך להתעלות בה יותר ויותר, וממילא גם אחר שכבר קנו בני"י את היראה מה', עדיין היה שייך שתתוסף בקרבם מדרגה גדולה יותר של אמונה.

ונכלל בזה גם כן העניין של "וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד" (דברים 7, 6), שיש בחינה של 'אמונה', ויש בחינה של 'ידיעה', ושל השבה אל הלב, ומי שמאמין במציאות ה', אין זה בהכרח שזהו אצלו בגדר של 'ידיעה', ובדבר זה גופא יש מדרגות עד אין סוף. וכידוע המעשה עם הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שנסע לרבו המגיד ממעזריטש זי"ע, וכשחזר שאלו חותנו למה נסעת ומה שמעת שם, וענה לו: שמעתי שיש אלוקים, תמה לפניו: לדבר זה לא היית צריך לנסוע לרבי, הרי גם המשרתת יודעת זאת. ענה הרה"ק מבארדיטשוב: "זי זאנט און איך וייס".

כלומר, כולם אומרים שהם מאמינים בה', כל ילד יהודי יכול לומר 'אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים', ובוודאי שהוא

בגדר יהודי מאמין, אבל יש מדרגה יותר גדולה באמונה, שהיא תהיה בדרך של ידיעה והכרה, וכמו שביאר זאת באריכות בפפה"ק יושר דברי אמת (אומיות כל"כ), ויסוד הדברים שידיעה והכרה היינו שהוא 'מכיר' את מציאות ה' כמו שהוא מכיר את המציאות הגשמית, ודבר זה אין לו סוף. וממילא מובן שגם אחר שכבר ישנה בחינה של אהבה ויראה, יש עדיין מקום לעבוד על האמונה, שתהיה אמונה חושית, באופן שעבודת האמונה אינה נגמרת לעולם, ותמיד מוטלת על האדם מצוות 'יודעת היום'.

והאזה"ח הק' עמד שם עה"פ 'יודעת היום' לבאר מהו הלשון 'היום', וביאר זאת בעשר אופנים. וחשבתי לפי האמור לבאר באופן נוסף, שהוא מתפרש על דרך "אשר אנכי מצוך היום" (דברים ו, ו), וכדרשת חז"ל (לאה נש"י ע"ס) שיהיו בעיניך כחדשים כאילו היום נתנו. והכא נמי נדרש האדם שה'יודעת' לא תהיה ידיעה ישנה שיש לו כבר מאתמול, אלא תהיה חדשה מדי יום ביומו. והיינו שבכל יום יתעלה יותר ויותר בקניין אמונת וידיעת ה', ומדי אמרו 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד' יהיה בזה הכרה והרגשה חדשה של אמונה.

יעזרנו ה' על דבר כבוד שמו, "לתקן את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם, ולטהרנו לקדשינו בקדושתך העליונה אמן סלה".

